Šis dokuments ir izveidots vienīgi dokumentācijas nolūkos, un iestādes neuzņemas nekādu atbildību par tā saturu

►**B**

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 691/2011

(2011. gada 6. jūlijs)

par Eiropas vides ekonomiskajiem kontiem

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(OV L 192, 22.7.2011., 1. lpp.)

Grozīta ar:

		Oficiālais Vēstnesis		
		Nr.	Lappuse	Datums
►**M1**	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 538/2014 (2014. gada 16. aprīlis)	L 158	113	27.5.2014.

▼B

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 691/2011

(2011. gada 6. jūlijs)

par Eiropas vides ekonomiskajiem kontiem

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 338. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ([1]),

tā kā:

(1) Līguma par Eiropas Savienību 3. panta 3. punktā *inter alia* ir noteikts, ka Savienības "darbība ir vērsta uz to, lai panāktu stabilu Eiropas attīstību, kuras pamatā ir līdzsvarota ekonomiskā izaugsme un cenu stabilitāte, sociālā tirgus ekonomika ar augstu konkurētspēju, kuras mērķis ir panākt pilnīgu nodarbinātību un sociālo attīstību, kā arī vides augsta līmeņa aizsardzību un tās kvalitātes uzlabošanu".

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1600/2002/EK (2002. gada 22. jūlijs), ar ko nosaka Sesto Kopienas vides rīcības programmu ([2]), apliecināja, ka pareiza informācija par vides stāvokli, par galvenajām tendencēm, problēmām un vides pārmaiņu virzītājspēkiem ir būtiski faktori, lai izstrādātu un īstenotu efektīvu politiku un kopumā nodrošinātu lielākas pilnvaras iedzīvotājiem. Būtu jāizstrādā instrumenti, lai uzlabotu sabiedrības informētību par saimnieciskās darbības ietekmi uz vidi.

(3) Zinātniski pamatota pieeja resursu trūkuma novērtēšanai turpmāk būs noteicošais faktors, lai Savienības attīstība būtu ilgtspējīga.

(4) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1578/2007/EK (2007. gada 11. decembris) par Kopienas statistikas programmu 2008. līdz 2012. gadam ([3]) nepārprotami norāda uz nepieciešamību pēc augstas kvalitātes statistikas un kontiem vides jomā. Turklāt galveno iniciatīvu sadaļā 2008. līdz 2012. gadam norādīts, ka vajadzības gadījumā būtu jāizstrādā juridiskais pamats galvenajās vides datu vākšanas jomās, uz ko patlaban neattiecas tiesību akti.

([1]) Eiropas Parlamenta 2011. gada 7. jūnija nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2011. gada 21. jūnija lēmums.
([2]) OV L 242, 10.9.2002., 1. lpp.
([3]) OV L 344, 28.12.2007., 15. lpp.

▼B

(5) Komisija savā 2009. gada 20. augusta paziņojumā "IKP un ne tikai. Progresa novērtējums mainīgā pasaulē" atzina nepieciešamību papildināt esošos rādītājus ar datiem, kuros ir iekļauti vides un sociālie aspekti, lai varētu veidot saskanīgāku un aptverošāku politiku. Tālab vides ekonomiskie konti nodrošina instrumentus, ar ko novērot ekonomikas negatīvo ietekmi uz vidi un izpētīt, kā to mazināt. Vides ekonomiskie konti sniedz vairāk informācijas nekā tikai nacionālie konti, jo tie atspoguļo ekonomikas, mājsaimniecību un vides faktoru mijiedarbību. Tie ir svarīgs informācijas avots, pieņemot lēmumus vides jomā, un Komisijai, sagatavojot ietekmes novērtējumus, tie būtu jāņem vērā. Saskaņā ar stratēģijā "Eiropa 2020" un dažādās nozīmīgās iniciatīvās iekļautajiem ilgtspējīgas attīstības principiem un mērķi izveidot ekonomiku, kurā efektīvi tiek izmantoti resursi un kura rada nelielu piesārņojumu, arvien lielāka nepieciešamība ir izveidot datu sistēmu, kurā līdzās ekonomikas aspektiem saskanīgi iekļautu vides jautājumus.

(6) Eiropas kontu sistēma (EKS), kas tika izveidota ar Padomes Regulu (EK) Nr. 2223/96 (1996. gada 25. jūnijs) par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Kopienā [1] ("EKS 95") un kas atbilst nacionālo kontu sistēmai (NKS), ko 1993. gada februārī pieņēma Apvienoto Nāciju Organizācijas Statistikas komisija, ir galvenais Savienības ekonomikas statistikas un daudzu ekonomikas rādītāju (tostarp IKP) sagatavošanas instruments. EKS sistēmu var izmantot, lai analizētu un novērtētu dažādus ekonomikas aspektus (piemēram, struktūru, īpašus elementus, attīstību laika gaitā), kā arī dažām īpašām datu vajadzībām, piemēram, vides un ekonomikas mijiedarbības analīzei, tomēr labākais risinājums ir izveidot atsevišķus satelītkontus.

(7) Eiropadome 2006. gada jūnija secinājumos aicināja Savienību un dalībvalstis paplašināt nacionālos kontus, iekļaujot galvenos ilgtspējīgas attīstības aspektus. Tādēļ nacionālie konti būtu jāpapildina ar integrētiem vides ekonomiskajiem kontiem, ar ko iegūst pilnīgi saskaņotus datus.

(8) Ir ļoti svarīgi, lai Eiropas vides ekonomiskos kontus, tiklīdz sistēma pilnībā sāks darboties, aktīvi un precīzi izmantotu visās dalībvalstīs un visu attiecīgo Savienības politikas jomu izstrādē, ņemot tos par pamatu ietekmes novērtējumos, rīcības plānos, tiesību aktu priekšlikumos un citos nozīmīgos politiskā procesa rezultātos.

(9) Savlaicīgākus datus var nodrošināt arī ar īstermiņa prognozēšanu, kurā izmanto statistikas metodes, kas līdzīgas metodēm, ko lieto prognozēs, lai veiktu uzticamas aplēses.

[1] OV L 310, 30.11.1996., 1. lpp.

▼B

(10) Satelītkonti ļauj paplašināt nacionālo kontu analīzes iespējas, elastīgi iekļaujot izraudzītās sociāli problemātiskās jomas, piemēram, negatīvu ietekmi uz vidi, ko rada cilvēka darbība, turklāt netiek pārslogota vai traucēta centrālā sistēma. Satelītkonti būtu jādara pieejami sabiedrībai regulāri un saprotamā veidā.

(11) Integrēto vides ekonomisko kontu sistēma (*SEEA*), ko kopīgi izstrādāja Apvienoto Nāciju Organizācija, Eiropas Komisija, Starptautiskais Valūtas fonds, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija un Pasaules Banka, ir NKS satelītsistēma. Tajā vienotā sistēmā apkopo ekonomikas un vides informāciju, lai noteiktu vides ieguldījumu ekonomikā un ekonomikas ietekmi uz vidi. Tā sniedz politikas veidotājiem rādītājus un aprakstošu statistiku, lai pārraudzītu šo mijiedarbību, kā arī datubāzi stratēģiskajai plānošanai un politikas analīzei, lai noteiktu ilgtspējīgākus attīstības ceļus.

(12) *SEEA*, ciktāl iespējams, apvieno un integrē vides ekonomisko kontu dažādās kategorijas. Kopumā visas šīs kategorijas paplašina esošos NKS izmaksu, kapitāla veidošanas un pamatfondu jēdzienus, fiziski papildinot tos ar datiem, lai ietvertu vides izmaksas un dabas resursu izmantošanu ražošanā, vai grozot tos, iekļaujot šo ietekmi monetārā izteiksmē. Šajā vispārējā sistēmā dažādās kategorijas ievērojami atšķiras metodikas un iekļauto vides apsvērumu ziņā.

(13) Komisija 1994. gadā iesniedza pirmo stratēģiju par "zaļo grāmatvedību". Kopš tā laika Komisija (*Eurostat*) un dalībvalstis ir izstrādājušas un pārbaudījušas grāmatvedības metodes, tāpēc tagad vairākas dalībvalstis regulāri sniedz vides ekonomisko kontu pirmās datu kopas. Visbiežāk iesniedz fiziskās plūsmas kontus par emisijām gaisā (tostarp siltumnīcefekta gāzu emisijām), materiālu patēriņu, kā arī monetāros kontus par izdevumiem vides aizsardzības jomā un vides nodokļiem.

(14) Viens no tā perioda mērķiem, uz kuru attiecas Kopienas statistikas programma 2008. līdz 2012. gadam, ir uzņemties iniciatīvu aizstāt vienošanās ar Savienības tiesību aktiem atsevišķās jomās, kurās regulāri tiek sagatavota Eiropas statistika un ir sasniegts pietiekams briedums.

(15) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 223/2009 (2009. gada 11. marts) par Eiropas statistiku [1] ir paredzēta Eiropas vides ekonomisko kontu atsauces sistēma. Jo īpaši tajā prasīta Eiropas statistikas atbilstība profesionālās neatkarības, taisnīguma, objektivitātes, ticamības, statistikas konfidencialitātes un rentabilitātes principiem.

[1] OV L 87, 31.3.2009., 164. lpp.

▼B

(16) Dažādās gatavības pakāpēs ir izstrādātas dažādas vides ekonomisko kontu kopas, tādēļ būtu jāpieņem modulāra struktūra, kas nodrošinātu pienācīgu elastīgumu, ļaujot *inter alia* ieviest papildu moduļus.

(17) Būtu jāizveido eksperimentālu pētījumu programma, lai uzlabotu informācijas sniegšanu un datu kvalitāti, nostiprinātu metodiku un sagatavotos turpmākajai virzībai.

(18) Pirms nosaka papildu informācijas sniegšanas prasības, būtu jāveic pamatojuma novērtējums.

(19) Komisijai vajadzētu būt tiesīgai pārejas periodos piešķirt dalībvalstīm atkāpes gadījumos, ciktāl ir vajadzīgi lieli pielāgojumi valstu statistikas sistēmās.

(20) Savienībai būtu jāveicina vides ekonomisko kontu ieviešana trešās valstīs, īpaši tajās valstīs, kuras kopīgi ar dalībvalstīm izmanto vides resursus (galvenokārt ūdens resursus).

(21) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, izveidot vienotu regulējumu Eiropas vides ekonomisko kontu datu vākšanai, apkopošanai, nosūtīšanai un novērtēšanai, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka tādēļ šo mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.

(22) Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt tiesību aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu, lai pielāgotu moduļus vides, ekonomikas un tehnikas attīstībai, kā arī lai sniegtu metodiskos norādījumus. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ar ekspertiem. Sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, Komisijai būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.

(23) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu ([1]).

([1]) OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.

▼B

(24) Ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Statistikas sistēmas komiteju,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu izveido vienotu Eiropas vides ekonomisko kontu datu vākšanas, apkopošanas, nosūtīšanas un novērtēšanas sistēmu, lai izveidotu vides ekonomiskos kontus kā EKS 95 satelītkontus, nodrošinot metodiku, vienotus standartus, definīcijas, klasifikācijas un grāmatvedības noteikumus, kas jāizmanto, apkopojot vides ekonomiskos kontus.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

1) "emisija gaisā" ir gāzveida vai daļiņveida materiālu fiziska plūsma no valsts ekonomikas (ražošanas vai patēriņa procesiem) atmosfērā (vides sistēmas daļa);

2) "vides nodoklis" ir nodoklis, kura nodokļa bāze ir kaut kā tāda fiziska vienība (vai fiziskas vienības aizstājējs), kam ir pierādīta konkrēta negatīva ietekme uz vidi, un kas EKS 95 norādīts kā nodoklis;

3) "ekonomikas mēroga materiālu plūsmas konti (*EW-MFA*)" ir saskaņota datu apkopošana par materiālu ielaidi valstu ekonomikā, materiālu krājumu pārmaiņām ekonomikā un materiālu izlaidi uz citām ekonomikām vai vidē;

▼M1

4) "vides aizsardzības izdevumi" ir ekonomiskie resursi, ko rezidentu vienības velta vides aizsardzībai. Vides aizsardzība ietver visas darbības un pasākumus, kuru galvenais mērķis ir piesārņojuma un cita veida vides kaitējuma novēršana, mazināšana un likvidēšana. Minētās darbības un pasākumi ietver visus pasākumus, lai atjaunotu vidi pēc tam, kad tai nodarīts kaitējums. Darbības, lai arī ar labvēlīgu ietekmi uz vidi, kuras galvenokārt veic, lai ievērotu tehniskās vai iekšējās higiēnas vai drošuma un drošības prasības uzņēmumos vai citās iestādēs, šajā definīcijā nav ietvertas;

5) "vides preču un pakalpojumu nozare" ir tās ražošanas darbības valsts ekonomikā, ar kurām rada vides produktus (vides preces un pakalpojumus). Vides produkti ir produkti, kas ražoti vides aizsardzības, kā minēts 4. punktā, un resursu pārvaldības nolūkā. Resursu pārvaldība ietver dabas resursu krājumu saglabāšanu, uzturēšanu un uzlabošanu un tādējādi minēto resursu aizsardzību pret noplicināšanu;

▼M1

6) “energoresursu fiziskās plūsmas konti” ir saskaņota datu apkopošana par energoresursu fiziskajām plūsmām valstu ekonomikās, plūsmām, kas cirkulē ekonomikā, un izlaidi uz citām ekonomikām vai vidē.

▼B

3. pants

Moduļi

1. Šīs regulas 1. pantā minētos vides ekonomiskos kontus, kuri jāapkopo, izmantojot vienoto sistēmu, grupē šādos moduļos:

a) gaisa emisiju kontu modulis, kā norādīts I pielikumā;

b) vides nodokļu modulis saimniecisko darbību dalījumā, kā norādīts II pielikumā;

c) ekonomikas mēroga materiālu plūsmas kontu modulis, kā norādīts III pielikumā;

▼M1

d) vides aizsardzības izdevumu kontu modulis, kā norādīts IV pielikumā;

e) vides preču un pakalpojumu nozares modulis, kā norādīts V pielikumā;

f) energoresursu fiziskās plūsmas kontu modulis, kā norādīts VI pielikumā.

▼B

2. Katrā pielikumā ietver šādu informāciju:

a) mērķis, kuru dēļ jāapkopo konti;

b) kontu aptvērums;

c) to raksturlielumu saraksts, par kuriem jāapkopo un jānosūta dati;

d) pirmais pārskata gads, periodiskums un nosūtīšanas termiņi kontu apkopošanai;

e) informācijas sniegšanas tabulas;

f) maksimālais to pārejas periodu ilgums, kuri minēti 8. pantā un kuru laikā Komisija var piešķirt atkāpes.

3. Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 9. pantu pieņemt deleģētos aktus, ja tas ir vajadzīgs, lai ņemtu vērā vides, ekonomikas un tehnikas attīstību:

a) lai sniegtu metodiskus norādījumus; un

b) lai atjauninātu 1. punktā minētos pielikumus attiecībā uz 2. punkta c) līdz e) apakšpunktā minēto informāciju.

Īstenojot savas pilnvaras atbilstoši šim punktam, Komisija nodrošina, lai tās deleģētie akti neradītu ievērojamu papildu administratīvo slogu dalībvalstīm un respondentu vienībām.

▼M1

4. Komisija saskaņā ar 9. pantu ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus nolūkā precizēt VI pielikuma 3. iedaļā minētos energoproduktus, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1099/2008 ([1]) pielikumos dotajiem sarakstiem.

Šādi deleģētie akti nerada būtisku papildu slogu dalībvalstīm vai respondentiem. Izstrādājot un vēlāk aktualizējot pirmajā daļā minētos sarakstus, Komisija pienācīgi pamato veiktās darbības, nepieciešamības gadījumā izmantojot atbilstošu ekspertu palīdzību izmaksu efektivitātes analīzes jomā, iekļaujot respondentu sloga un produkcijas izmaksu novērtēšanu.

5. Lai veicinātu vienveidīgu V pielikuma piemērošanu, Komisija, pieņemot īstenošanas aktus, līdz 2015. gada 31. decembrim izstrādā vides preču un pakalpojumu un ekonomikas darbību norādošu uzskaitījumu, kas jāiekļauj V pielikumā, pamatojoties uz šādām kategorijām: konkrētie vides pakalpojumi, vienīgā mērķa vides produkti (saistītie produkti), pielāgotās preces un vides tehnoloģijas. Nepieciešamības gadījumā Komisija uzskaitījumu atjaunina.

Pirmajā daļā minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 11. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

▼B

4. pants

Eksperimentālie pētījumi

1. Komisija izstrādā tādu eksperimentālo pētījumu programmu, kuri dalībvalstīm jāveic brīvprātīgi, lai uzlabotu informācijas sniegšanu un datu kvalitāti, izveidotu garas laikrindas un pilnveidotu metodiku. Programma ietver eksperimentālos pētījumus, lai pārbaudītu jaunu vides ekonomisko kontu moduļu ieviešanas iespējas. Izstrādājot programmu, Komisija nodrošina, lai dalībvalstīm un respondentu vienībām netiktu radīts papildu administratīvais vai finansiālais slogs.

2. Komisija izvērtē un publicē eksperimentālo pētījumu rezultātus, ņemot vērā ieguvumus, ko sniedz datu pieejamība salīdzinājumā ar datu vākšanas izmaksām un informācijas sniegšanas radīto administratīvo slogu. Šos rezultātus ņem vērā priekšlikumos par tādu jaunu vides ekonomisko kontu moduļu ieviešanu, kurus Komisija var iekļaut 10. pantā minētajā ziņojumā.

5. pants

Datu vākšana

1. Dalībvalstis saskaņā ar šīs regulas pielikumiem vāc nepieciešamos datus, lai novērotu 3. panta 2. punkta c) apakšpunktā minētos raksturlielumus.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1099/2008 (2008. gada 22. oktobris) par enerģētikas statistiku (OV L 304, 14.11.2008., 1. lpp.).

▼B

2. Dalībvalstis vāc nepieciešamos datus, izmantojot turpmāk minēto dažādo avotu kombinācijas un piemērojot administratīvās vienkāršošanas principu:

a) apsekojumi;

b) statistiskās novērtēšanas metodes, ko izmanto tad, ja daži raksturlielumi nav apsekoti visās vienībās;

c) administratīvi avoti.

3. Dalībvalstis informē Komisiju un sniedz sīkas ziņas par izmantotajām metodēm un avotiem.

6. pants

Nosūtīšana Komisijai (*Eurostat*)

1. Dalībvalstis nosūta Komisijai (*Eurostat*) pielikumos norādītos datus, tostarp konfidenciālos datus, ievērojot pielikumos paredzētos termiņus.

2. Datus nosūta atbilstīgā tehniskā formātā, ko nosaka Komisija ar īstenošanas aktiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 11. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

7. pants

Kvalitātes novērtējums

1. Šīs regulas vajadzībām nosūtāmajiem datiem piemēro Regulas (EK) Nr. 223/2009 12. panta 1. punktā minētos kvalitātes kritērijus.

2. Dalībvalstis iesniedz Komisijai (*Eurostat*) ziņojumu par nosūtīto datu kvalitāti.

3. Piemērojot 1. punktā minētos kvalitātes kritērijus datiem, uz kuriem attiecas šī regula, Komisija pieņem īstenošanas aktus, lai noteiktu kvalitātes ziņojumu sagatavošanas kārtību, struktūru un periodiskumu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 11. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

4. Komisija (*Eurostat*) novērtē nosūtīto datu kvalitāti un viena mēneša laikā pēc datu saņemšanas var pieprasīt attiecīgajai dalībvalstij iesniegt papildu informāciju attiecīgi par datiem vai pārskatītu datu kopu.

8. pants

Atkāpes

1. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, lai piešķirtu dalībvalstīm atkāpes pielikumos minēto pārejas periodu laikā, ja valstu statistikas sistēmām ir vajadzīgi lieli pielāgojumi. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 11. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

▼M1

2. Lai saņemtu atkāpes saskaņā ar 1. punktu attiecībā uz I, II un III pielikumu, attiecīgā dalībvalsts līdz 2011. gada 12. novembrim iesniedz Komisijai pienācīgi pamatotu pieprasījumu. Lai saņemtu atkāpes saskaņā ar 1. punktu attiecībā uz IV, V un VI pielikumu, attiecīgā dalībvalsts iesniedz Komisijai pienācīgi pamatotu pieprasījumu līdz 2014. gada 17. septembrim.

▼B

9. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

▼M1

2. Pilnvaras pieņemt šīs regulas 3. panta 3. un 4. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz pieciem gadiem no 2011. gada 11. augusta. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 3. panta 3. un 4. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar atsaukšanas lēmumu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

▼B

4. Tiklīdz tā pieņem deleģēto aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

▼M1

5. Saskaņā ar 3. panta 3. un 4. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja līdz minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu lēmumu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

▼B

10. pants

Ziņojums un pārskatīšana

Līdz 2013. gada 31. decembrim un pēc tam reizi trijos gados Komisija iesniedz ziņojumu par šīs regulas īstenošanu Eiropas Parlamentam un Padomei. Minētajā ziņojumā jo īpaši izvērtē nosūtīto datu kvalitāti, datu vākšanas metodes, dalībvalstīm un respondentu vienībām radīto administratīvo slogu, kā arī minēto statistikas datu ticamību un efektivitāti.

Ziņojumam, ja vajadzīgs un ņemot vērā 4. panta 2. punktā minētos rezultātus, pievieno priekšlikumus:

▼B

— jaunu tādu vides ekonomisko kontu moduļu ieviešanai kā, piemēram, vides aizsardzības izdevumi un ieņēmumi (*EPER*)/vides aizsardzības izdevumu konti (*EPEA*), videi draudzīgu preču un pakalpojumu nozare (*EGSS*), energoresursu konti, ar vidi saistīti pārskaitījumi (subsīdijas), resursu izmantošanas un pārvaldības izdevumu konti (*RUMEA*), ūdens resursu konti (kvantitatīvie un kvalitatīvie dati), atkritumu konti, meža resursu konti, ekosistēmas pakalpojumu konti, ekonomikas mēroga materiālu krājumu konti (*EW-MSA*) un neizmantotu izraktu zemes materiālu (tostarp augsnes) apjoma novērtēšana,

— datu kvalitātes un datu vākšanas metožu turpmākai uzlabošanai, tādējādi uzlabojot datu aptvērumu un salīdzināmību, kā arī mazinot uzņēmējdarbībai un pārvaldei radīto administratīvo slogu.

11. pants

Komiteja

1. Komisijai palīdz Eiropas Statistikas sistēmas komiteja, kas izveidota ar Regulu (EK) Nr. 223/2009. Šī komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

12. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

▼B

I PIELIKUMS

GAISA EMISIJU KONTU MODULIS

1. iedaļa

MĒRĶI

Gaisa emisiju kontos reģistrē un atspoguļo datus par emisijām gaisā tādā veidā, kas ir saderīgs ar nacionālo kontu sistēmu. Tajos reģistrē valstu ekonomiku emisijas gaisā to saimniecisko darbību dalījumā, kuras radījušas emisijas, kā norādīts EKS 95. Saimnieciskās darbības ietver ražošanu un patēriņu.

Šajā pielikumā noteikts, kādi dati dalībvalstīm jāvāc, jāapkopo, jānosūta un jānovērtē gaisa emisiju kontiem. Minētos datus sagatavos tā, lai sasaistītu datus par emisijām ar nozaru un mājsaimniecību saimnieciskajām ražošanas un patēriņa darbībām. Saskaņā ar šo regulu par tiešajām emisijām sniegtos datus kombinēs ar saimnieciskajām ielaides un izlaides tabulām, piedāvājuma un izlietojuma tabulām un mājsaimniecību patēriņa datiem, kas jau tiek sniegti Komisijai (*Eurostat*) saskaņā ar EKS 95.

2. iedaļa

APTVĒRUMS

Gaisa emisiju kontiem ir tās pašas sistēmas robežas kā EKS 95, un to pamatā tāpat ir rezidences princips.

Saskaņā ar EKS 95 rezidences jēdziena pamatā ir šāds princips: vienību uzskata par valsts rezidentu, ja tai minētās valsts ekonomiskajā teritorijā ir ekonomisko interešu centrs, proti, ja tā ilgstoši (vienu gadu vai ilgāk) minētajā teritorijā veic saimniecisko darbību.

Gaisa emisiju kontos reģistrē visu rezidentu vienību darbību rezultātā radušās emisijas neatkarīgi no tā, kurā ģeogrāfiskajā vietā šīs emisijas faktiski radušās.

Gaisa emisiju kontos reģistrē atlikušo gāzveida un daļiņveida materiālu plūsmas, kuras radījusi valsts ekonomika un kuras ieplūst atmosfērā. Šajā regulā termins "atmosfēra" attiecas uz vides sistēmas sastāvdaļu. Sistēmas robežas attiecas uz robežlīniju starp valsts ekonomiku (kā saimnieciskās sistēmas daļu) un atmosfēru (kā vides sistēmas daļu). Pēc tam, kad emitētās vielas ir šķērsojušas sistēmas robežu, tās ir ārpus cilvēku kontroles un kļūst par dabas materiālu cikla daļu, un var radīt dažādu veidu ietekmi uz vidi.

3. iedaļa

RAKSTURLIELUMU SARAKSTS

Dalībvalstis sagatavo statistiku par šādu gaisa piesārņotāju emisijām:

Emisijas gaisā nosaukums	Emisijas gaisā simbols	Informācijas sniegšanas vienība
Oglekļa dioksīds bez emisijām no biomasas	CO_2	1 000 tonnu (Gg)
Oglekļa dioksīds no biomasas	Biomasas CO_2	1 000 tonnu (Gg)

▼B

Emisijas gaisā nosaukums	Emisijas gaisā simbols	Informācijas sniegšanas vienība
Slāpekļa oksīds	N_2O	tonnas (Mg)
Metāns	CH_4	tonnas (Mg)
Perfluorogļūdeņraži	PFC	tonnas (Mg), CO_2 ekvivalenti
Fluorogļūdeņraži	HFC	tonnas (Mg), CO_2 ekvivalenti
Sēra heksafluorīds	SF_6	tonnas (Mg), CO_2 ekvivalenti
Slāpekļa oksīdi	NO_X	tonnas (Mg), NO_2 ekvivalenti
Gaistošie organiskie savienojumi, izņemot metānu	NMGOS	tonnas (Mg)
Oglekļa monoksīds	CO	tonnas (Mg)
Cietās daļiņas < 10 μm	PM_{10}	tonnas (Mg)
Cietās daļiņas < 2,5 μm	$PM_{2,5}$	tonnas (Mg)
Sēra dioksīds	SO_2	tonnas (Mg)
Amonjaks	NH_3	tonnas (Mg)

Visus datus izsaka līdz vienai zīmei aiz komata.

4. iedaļa

PIRMAIS PĀRSKATA GADS, PERIODISKUMS UN NOSŪTĪŠANAS TERMIŅI

1. Statistiku apkopo un nosūta par gadu.

2. Statistiku nosūta 21 mēneša laikā pēc pārskata gada beigām.

3. Lai apmierinātu lietotāju vajadzību pēc pilnīgām un savlaicīgām datu kopām, Komisija (*Eurostat*), tiklīdz ir pieejami pietiekami valstu dati, sagatavo aplēses par šā moduļa galvenajiem apkopotajiem rādītājiem ES 27 dalībvalstīm kopā. Komisija (*Eurostat*), kad vien iespējams, sagatavo un publicē aplēses par datiem, ko dalībvalstis nav nosūtījušas 2. punktā noteiktajā termiņā.

4. Pirmais pārskata gads ir gads, kad šī regula stājas spēkā.

5. Pirmajā datu nosūtīšanā dalībvalstis iekļauj gada datus par laikposmu no 2008. gada līdz pirmajam pārskata gadam.

6. Katrā sekojošā datu nosūtīšanā Komisijai dalībvalstis sniedz gada datus par n-4, n-3, n-2, n-1 un n gadu, kur n ir pārskata gads.

5. iedaļa

DATU SNIEGŠANAS TABULAS

1. Par katru 3. iedaļā minēto raksturlielumu datus sagatavo hierarhiskās saimnieciskō darbību klasifikācijas *NACE* 2. red. dalījumā (A*64 apkopojuma pakāpe), ievērojot pilnīgu saderību ar EKS 95. Turklāt datus sagatavo par šādām kategorijām:

▼B

— mājsaimniecību emisijas gaisā,

— izlīdzināšanas posteņi, kas ir informācijas posteņi, ar kuriem skaidri izlīdzinātas atšķirības starp saskaņā ar šo regulu sniegtajiem gaisa emisijas kontu datiem un datiem, kas sniegti oficiālajās valsts gaisa emisiju datu kopās.

2. Hierarhiskā klasifikācija, kas minēta 1. punktā, ir šāda:

Emisijas gaisā nozaru dalījumā – *NACE* 2. red. (A*64)
Mājsaimniecību emisijas gaisā
— Transports
— Apkure/dzesēšana
— Citas
Izlīdzināšanas posteņi
Kopējās emisijas gaisā (nozares + mājsaimniecības)
Mīnus valsts rezidenti ārvalstīs
– Valsts zvejas kuģi ārvalstīs
– Sauszemes transports
– Ūdens transports
– Gaisa transports
Plus nerezidenti teritorijā
+ Sauszemes transports
+ Ūdens transports
+ Gaisa transports
(+ vai –) Citas korekcijas un statistiskās neatbilstības
= Piesārņotāja X kopējās emisijas, kā ziņots *UNFCCC* ([1])/*CLRTA* ([2])

([1]) Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējā konvencija par klimata pārmaiņām.
([2]) Konvencija par gaisa pārrobežu piesārņojumu lielos attālumos.

6. iedaļa

MAKSIMĀLAIS PĀREJAS PERIODU ILGUMS

Maksimālais pārejas perioda ilgums, lai īstenotu šā pielikuma noteikumus, ir divi gadi pēc pirmā nosūtīšanas termiņa.

▼B

II PIELIKUMS

VIDES NODOKĻU MODULIS SAIMNIECISKO DARBĪBU DALĪJUMĀ

1. iedaļa

MĒRĶI

Vides nodokļu statistikā reģistrē un atspoguļo datus no to struktūru viedokļa, kuras maksā nodokļus tādā veidā, kas ir pilnībā saderīgs ar datiem, kurus sniedz saskaņā ar EKS 95. Valstu ekonomiku vides nodokļu ieņēmumus reģistrē saimniecisko darbību dalījumā. Saimnieciskās darbības ietver ražošanu un patēriņu.

Šajā pielikumā noteikts, kādi dati saimniecisko darbību dalījumā dalībvalstīm jāvāc, jāapkopo, jānosūta un jānovērtē vides nodokļu ieņēmumiem.

Vides nodokļu statistikā var tieši izmantot nodokļu statistiku un valdības finanšu statistiku, tomēr ir izdevīgāk izmantot saskaņā ar EKS 95 sniegtos nodokļu datus, ja tas ir iespējams.

Vides nodokļu statistika pamatojas uz summām, kuras pierādītas ar novērtējumiem un deklarācijām vai kases čekiem (ar laika korekcijām), lai nodrošinātu saskanību ar EKS 95 un uzlabotu starptautisko salīdzināmību.

EKS 95 ietver arī informāciju par nozarēm un sektoriem, kas maksā nodokļus. Informāciju par nodokļiem, kuru sniedz saskaņā ar EKS 95, var atrast valdības institucionālo sektoru kontos un piedāvājuma un izlietojuma tabulās.

2. iedaļa

APTVĒRUMS

Vides nodokļiem ir tās pašas sistēmas robežas kā EKS 95, un tie ietver obligātus neatlīdzināmus maksājumus naudā vai natūrā, kurus uzliek vispārējā valdība vai Savienības iestādes.

Vides nodokļi ir iekļauti šādās EKS 95 kategorijās:

— ražošanas un importa nodokļi (D.2),

— kārtējie ienākuma, mantas u. c. nodokļi (D.5),

— kapitāla nodokļi (D.91).

3. iedaļa

RAKSTURLIELUMU SARAKSTS

Dalībvalstis sagatavo statistiku par vides nodokļiem saskaņā ar šādiem raksturlielumiem:

— energoresursu nodokļi,

— transporta nodokļi,

— piesārņojuma nodokļi,

— resursu nodokļi.

Visus datus norāda valsts valūtā miljonos.

▼B

4. iedaļa

PIRMAIS PĀRSKATA GADS, PERIODISKUMS UN NOSŪTĪŠANAS TERMIŅI

1. Statistiku apkopo un nosūta par gadu.

2. Statistiku nosūta 21 mēneša laikā pēc pārskata gada beigām.

3. Lai apmierinātu lietotāju vajadzību pēc pilnīgām un savlaicīgām datu kopām, Komisija (*Eurostat*), tiklīdz ir pieejami pietiekami valstu dati, sagatavo aplēses par šā moduļa galvenajiem apkopotajiem rādītājiem ES 27 dalībvalstīm kopā. Komisija (*Eurostat*), kad vien iespējams, sagatavo un publicē aplēses par datiem, ko dalībvalstis nav nosūtījušas 2. punktā noteiktajā termiņā.

4. Pirmais pārskata gads ir gads, kad šī regula stājas spēkā.

5. Pirmajā datu nosūtīšanā dalībvalstis iekļauj gada datus par laikposmu no 2008. gada līdz pirmajam pārskata gadam.

6. Katrā sekojošā datu nosūtīšanā Komisijai dalībvalstis sniedz gada datus par n-4, n-3, n-2, n-1 un n gadu, kur n ir pārskata gads.

5. iedaļa

DATU SNIEGŠANAS TABULAS

Datus par katru 3. iedaļā minēto raksturlielumu sniedz no to struktūru viedokļa, kas maksā nodokļus.

Datus par ražotājiem sniedz hierarhiskās saimniecisko darbību klasifikācijas *NACE* 2. red. dalījumā (A*64 apkopojuma pakāpe, kā noteikts EKS 95).

Datus par patērētājiem sniedz par:

— mājsaimniecībām,

— nerezidentiem.

Ja nodokli nevar attiecināt uz vienu no iepriekš minētajām darbību grupām, datus sniedz bez iedalījuma.

6. iedaļa

MAKSIMĀLAIS PĀREJAS PERIODU ILGUMS

Maksimālais pārejas perioda ilgums, lai īstenotu šā pielikuma noteikumus, ir divi gadi pēc pirmā nosūtīšanas termiņa.

▼B

III PIELIKUMS

EKONOMIKAS MĒROGA MATERIĀLU PLŪSMAS KONTU MODULIS (EW-MFA)

1. iedaļa

MĒRĶI

EW-MFA ietver visus cietos, gāzveida un šķidros materiālus (izņemot gaisa un ūdens plūsmas), ko mēra masas vienībās gadā. Tāpat kā nacionālo kontu sistēma, *EW-MFA* kalpo diviem nozīmīgiem mērķiem. Detalizētās materiālu plūsmas ir bagātīga empīriska datubāze daudziem analītiskiem pētījumiem. Tās izmanto arī, lai apkopotu dažādus ekonomikas mēroga materiālu plūsmas indikatorus valstu ekonomikās.

Šajā pielikumā noteikti *EW-MFA* kontiem paredzētie dati, kuri dalībvalstīm jāvāc, jāapkopo, jānosūta un jānovērtē.

2. iedaļa

APTVĒRUMS

Materiālu plūsmas sistēmas pamatprincips ir krājumu un plūsmu nošķiršana. Vispār plūsma ir mainīgs lielums, ar ko mēra daudzumu laika periodā, savukārt krājumi ir mainīgs lielums, ar ko mēra daudzumu konkrētā laika brīdī. *EW-MFA* ir plūsmas princips. Ar to mēra materiālu ielaides un izlaides plūsmas un krājumu pārmaiņas ekonomikā masas vienībās gadā.

EW-MFA atbilst nacionālo kontu sistēmas principiem, piemēram, rezidences principam. Tajos iekļauj materiālu plūsmas saistībā ar visu valsts ekonomikas rezidentu vienību darbībām neatkarīgi no to ģeogrāfiskās atrašanās vietas.

EW-MFA kontos ir svarīgi divi materiālu plūsmas pāri sistēmas robežām veidi:

1. Materiālu plūsmas starp valsts ekonomiku un tās dabas vidi. Tajās ietverta materiālu (proti, izejvielu vai neapstrādātu materiālu) iegūšana no dabas vides vai materiālu (bieži tās sauc par atliekām) izvade tajā.

2. Materiālu plūsmas starp valsts ekonomiku un pārējo pasaules ekonomiku. Tas ietver importu un eksportu.

Visas plūsmas, kas šķērso sistēmas robežas, tiek iekļautas *EW-MFA*, kā arī papildinājumos cilvēku veidotiem krājumiem. Visas pārējās materiālu plūsmas ekonomikā netiek iekļautas *EW-MFA*. Tas nozīmē, ka *EW-MFA* atspoguļo valsts ekonomiku kopumā un, piemēram, starpnozaru produktu piegādes netiek aprakstītas. Neapraksta arī dabiskas plūsmas dabas vidē.

▼B

3. iedaļa

RAKSTURLIELUMU SARAKSTS

Attiecīgos gadījumos dalībvalstis sagatavo statistiku par 5. iedaļā norādītajiem raksturlielumiem attiecībā uz *EW-MFA*.

1. Iekšzemes ieguves (*DE*) kategorijā iekļauj cieto, šķidro un gāzveida materiālu (izņemot gaisu un ūdeni) gada daudzumu, ko iegūst no dabiskas vides, lai izmantotu ekonomikā.

2. Fizisks imports un eksports ietver visas importētās vai eksportētās preces masas vienībās. Tirgotās preces ir preces visos apstrādes posmos no izejmateriāliem līdz gatavām precēm.

4. iedaļa

PIRMAIS PĀRSKATA GADS, PERIODISKUMS UN NOSŪTĪŠANAS TERMIŅI

1. Statistiku apkopo un nosūta par gadu.

2. Statistiku nosūta 24 mēnešu laikā pēc pārskata gada beigām.

3. Lai apmierinātu lietotāju vajadzību pēc pilnīgām un savlaicīgām datu kopām, Komisija (*Eurostat*), tiklīdz ir pieejami pietiekami valstu dati, sagatavo aplēses par šā moduļa galvenajiem apkopotajiem rādītājiem ES 27 dalībvalstīm kopā. Komisija (*Eurostat*), kad vien iespējams, sagatavo un publicē aplēses par datiem, ko dalībvalstis nav nosūtījušas 2. punktā noteiktajā termiņā.

4. Pirmais pārskata gads ir gads, kad šī regula stājas spēkā.

5. Pirmajā datu nosūtīšanā dalībvalstis iekļauj gada datus par laikposmu no 2008. gada līdz pirmajam pārskata gadam.

6. Katrā sekojošā datu nosūtīšanā Komisijai dalībvalstis sniedz gada datus par n-4, n-3, n-2, n-1 un n gadu, kur n ir pārskata gads.

5. iedaļa

DATU SNIEGŠANAS TABULAS

Datus, kas izteikti masas vienībās, sagatavo par turpmākajās tabulās norādītajiem raksturlielumiem.

▼B

A tabula. Iekšzemes ieguve (*DE*)

1. **Biomasa**

   1.1. Kultūraugi (izņemot lopbarības kultūraugus)

      1.1.1. Graudaugi

      1.1.2. Saknes, bumbuļi

      1.1.3. Cukura kultūraugi

      1.1.4. Pākšaugi

      1.1.5. Rieksti

      1.1.6. Eļļas kultūraugi

      1.1.7. Dārzeņi

      1.1.8. Augļi

      1.1.9. Šķiedraugi

      1.1.10. Pārējie citur neklasificētie kultūraugi

   1.2. Kultūraugu atliekas (izmantotas), lopbarības kultūraugi un ganību biomasa

      1.2.1. Kultūraugu atliekas (izmantotas)

         1.2.1.1. Salmi

         1.2.1.2. Citas kultūraugu atliekas (cukurbiešu un lopbarības biešu lapas, citas)

      1.2.2. Lopbarības kultūraugi un ganību biomasa

         1.2.2.1. Lopbarības kultūraugi (tostarp ganībās ievākta biomasa)

         1.2.2.2. Ganību biomasa

   1.3. Koks (papildus pēc izvēles sniegta informācija par neto koksnes krājas pieaugumu)

      1.3.1. Kokmateriāli (rūpnieciskie apaļkoki)

      1.3.2. Malka un cita ieguve

   1.4. Savvaļas zivju zveja, ūdens augi/dzīvnieki, medības un vākšana

      1.4.1. Savvaļas zivju zveja

      1.4.2. Visi pārējie ūdens dzīvnieki un augi

      1.4.3. Medības un vākšana

2. **Metāla rūdas (neapstrādātas rūdas)**

   2.1. Dzelzs

   2.2. Krāsainais metāls

      2.2.1. Varš (papildus pēc izvēles sniegta informācija par metāla saturu)

      2.2.2. Niķelis (papildus pēc izvēles sniegta informācija par metāla saturu)

      2.2.3. Svins (papildus pēc izvēles sniegta informācija par metāla saturu)

      2.2.4. Cinks (papildus pēc izvēles sniegta informācija par metāla saturu)

      2.2.5. Alva (papildus pēc izvēles sniegta informācija par metāla saturu)

      2.2.6. Zelts, sudrabs, platīns un citi dārgmetāli

      2.2.7. Boksīts un cits alumīnijs

▼B

2.2.8. Urāns un torijs

2.2.9. Pārējie citur neklasificētie krāsainie metāli

3. **Nemetālu minerāli**

3.1. Marmors, granīts, smilšakmens, porfīrs, bazalts, citi dekoratīvie vai būvniecības akmeņi (izņemot slānekli)

3.2. Krīts un dolomīts

3.3. Slāneklis

3.4. Ķīmiskie minerāli un minerālmēsli

3.5. Sāls

3.6. Kaļķakmens un ģipšakmens

3.7. Māli un kaolīns

3.8. Smiltis un grants

3.9. Pārējie citur neklasificētie nemetāla minerāli

3.10. Izrakti zemes materiāli (tostarp augsne), tikai ja izmantoti (informācijas sniegšana pēc izvēles)

4. **Fosilās enerģijas materiāli/nesēji**

4.1. Ogles un citi cietie enerģijas materiāli/nesēji

4.1.1. Lignīts (brūnogles)

4.1.2. Akmeņogles

4.1.3. Degslāneklis un bitumensmiltis

4.1.4. Kūdra

4.2. Šķidrie un gāzveida enerģijas materiāli/nesēji

4.2.1. Nafta, dabasgāzes kondensāts un šķidrā dabasgāze (*NGL*)

4.2.2. Dabasgāze

B tabula (Imports – tirdzniecība kopā), C tabula (Imports – ES ārējā tirdzniecība), D tabula (Eksports – tirdzniecība kopā), E tabula (Eksports – ES ārējā tirdzniecība)

1. **Biomasa un biomasas produkti**

1.1. Kultūraugi, nepārstrādāti un pārstrādāti

1.1.1. Graudaugi, nepārstrādāti un pārstrādāti

1.1.2. Saknes, bumbuļi, nepārstrādāti un pārstrādāti

1.1.3. Cukura kultūraugi, nepārstrādāti un pārstrādāti

1.1.4. Pākšaugi, nepārstrādāti un pārstrādāti

1.1.5. Rieksti, nepārstrādāti un pārstrādāti

1.1.6. Eļļas kultūraugi, nepārstrādāti un pārstrādāti

1.1.7. Dārzeņi, nepārstrādāti un pārstrādāti

1.1.8. Augļi, nepārstrādāti un pārstrādāti

1.1.9. Šķiedraugi, nepārstrādāti un pārstrādāti

1.1.10. Pārējie citur neklasificētie kultūraugi, nepārstrādāti un pārstrādāti

1.2. Kultūraugu atliekas un lopbarības kultūraugi

1.2.1. Kultūraugu atliekas (izmantotas), nepārstrādātas un pārstrādātas

▼B

1.2.1.1. Salmi
1.2.1.2. Citas kultūraugu atliekas
1.2.2. Lopbarības kultūraugi
1.2.2.1. Lopbarības kultūraugi
1.3. Koks un koka produkti
1.3.1. Kokmateriāli, neapstrādāti un apstrādāti
1.3.2. Malka un cita ieguve, neapstrādāta un apstrādāta
1.4. Zivju zveja un citi ūdens dzīvnieki un augi, nepārstrādāti un pārstrādāti
1.4.1. Zivju zveja
1.4.2. Visi pārējie ūdens dzīvnieki un augi
1.5. Dzīvi dzīvnieki, izņemot 1.4. punktā minētos dzīvniekus, un dzīvnieku produkti
1.5.1. Dzīvi dzīvnieki, izņemot 1.4. punktā minētos dzīvniekus
1.5.2. Gaļa un gaļas izstrādājumi
1.5.3. Piena produkti, putnu olas un medus
1.5.4. Citi dzīvnieku produkti (dzīvnieku šķiedras, ādas, kažokādas, āda u. c.)
1.6. Produkti galvenokārt no biomasas
2. **Metāla rūdas un koncentrāti, neapstrādāti un apstrādāti**
2.1. Dzelzs rūdas un koncentrāti, dzelzs un tērauds, neapstrādāts un apstrādāts
2.2. Krāsaino metālu rūdas un koncentrāti, neapstrādāti un apstrādāti
2.2.1. Varš
2.2.2. Niķelis
2.2.3. Svins
2.2.4. Cinks
2.2.5. Alva
2.2.6. Zelts, sudrabs, platīns un citi dārgmetāli
2.2.7. Boksīts un cits alumīnijs
2.2.8. Urāns un torijs
2.2.9. Pārējās citur neklasificētās krāsaino metālu rūdas un koncentrāti
2.3. Produkti galvenokārt no metāliem
3. **Nemetālu minerāli, neapstrādāti un apstrādāti**
3.1. Marmors, granīts, smilšakmens, porfīrs, bazalts un citi dekoratīvie vai būvniecības akmeņi (izņemot slānekli)
3.2. Krīts un dolomīts
3.3. Slāneklis
3.4. Ķīmiskie minerāli un minerālmēsli
3.5. Sāls
3.6. Kaļķakmens un ģipšakmens
3.7. Māli un kaolīns
3.8. Smiltis un grants
3.9. Pārējie citur neklasificētie nemetālu minerāli

▼B

3.10. Izrakti zemes materiāli (tostarp augsne), tikai ja izmantoti (informācijas sniegšana pēc izvēles)
3.11. Produkti galvenokārt no nemetālu minerāliem
4. **Fosilās enerģijas materiāli/nesēji, apstrādāti un neapstrādāti**
4.1. Ogles un citi cietie enerģijas produkti, apstrādāti un neapstrādāti
4.1.1. Lignīts (brūnogles)
4.1.2. Akmeņogles
4.1.3. Degslāneklis un bitumensmiltis
4.1.4. Kūdra
4.2. Ogles un citi gāzveida enerģijas produkti, apstrādāti un neapstrādāti
4.2.1. Nafta, dabasgāzes kondensāts un šķidrā dabasgāze (*NGL*)
4.2.2. Dabasgāze
4.3. Produkti galvenokārt no fosilās enerģijas produktiem
5. **Citi produkti**
6. **Importētie atkritumi (B un C tabula)/eksportētie atkritumi (D un E tabula), lai veiktu galīgu apstrādi un galīgu apglabāšanu**

B un D tabulā iekļauj šādas rezidences principa korekcijas:

Degviela, ko rezidenta vienības uzpilda tvertnēs ārvalstīs (papildinājums par importu, B tabula), un degviela, ko nerezidenta vienības uzpilda tvertnēs valsts teritorijā (papildinājums par eksportu, D tabula)
1. Degviela sauszemes transportam
2. Degviela ūdens transportam
3. Degviela gaisa transportam

6. iedaļa

MAKSIMĀLAIS PĀREJAS PERIODU ILGUMS

Maksimālais pārejas perioda ilgums, lai īstenotu šā pielikuma noteikumus, ir divi gadi pēc pirmā nosūtīšanas termiņa.

▼M1

IV PIELIKUMS

VIDES AIZSARDZĪBAS IZDEVUMU KONTU MODULIS

1. iedaļa

MĒRĶI

Vides aizsardzības izdevumu kontos saskaņā ar datiem, kuri sniegti atbilstīgi EKS, sniedz datus par vides aizsardzības izdevumiem, proti, ekonomiskajiem resursiem, ko rezidentu vienības velta vides aizsardzībai. Šādi konti ļauj vākt datus par valsts vides aizsardzības izdevumiem, ko nosaka kā rezidentu vienību izdevumu summu par vides aizsardzības pakalpojumu izmantošanu, bruto pamatkapitāla veidošanu saistībā ar vides aizsardzības darbībām un pārvedumiem saistībā ar vides aizsardzību, kas nav pretvērtības iepriekšējām pozīcijām, mīnus finansējums, kuru nodrošina pārējā pasaule.

Vides aizsardzības izdevumu kontos būtu jāizmanto informācija, kas jau ir pieejama nacionālajos kontos (ražošanas konts un ienākuma veidošanas konts, bruto pamatkapitāla veidošana saskaņā ar *NACE*, piedāvājuma un izlietojuma tabulas, dati, kas balstīti uz valdības funkciju klasifikāciju), uzņēmējdarbības strukturālajā statistikā, uzņēmumu reģistrā un citos avotos.

Šajā pielikumā noteikts, kādi dati dalībvalstīm jāvāc, jāapkopo, jānosūta un jānovērtē par vides aizsardzības izdevumu kontiem.

2. iedaļa

APTVĒRUMS

Vides aizsardzības izdevumu kontiem ir tādas pašas sistēmas robežas kā EKS, un tie parāda vides aizsardzības izdevumus par pamatdarbībām, sekundārajām darbībām un palīgdarbībām. Aptvertas šādas nozares:

— vispārējā valdība (ieskaitot mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas iestādes) un sabiedrības kā institucionālās nozares, kas sniedz vides aizsardzības pakalpojumus. Specializēto ražotāju pamatdarbība ir vides aizsardzības pakalpojumu sniegšana,

— mājsaimniecības, vispārējā valdība un uzņēmumi ir vides aizsardzības pakalpojumu patērētāji,

— pārējā pasaule attiecībā uz vides aizsardzību ir saņēmējs vai izcelsmes vieta.

3. iedaļa

RAKSTURLIELUMU SARAKSTS

Dalībvalstis sagatavo vides aizsardzības izdevumu kontus atbilstoši šādiem raksturlielumiem, kuri noteikti saskaņā ar EKS:

— vides aizsardzības pakalpojumu izlaide. Nošķir tirgus izlaidi, ārpus tirgus izlaidi un palīgdarbību izlaidi,

— vides aizsardzības pakalpojumu starppatēriņš, ko veic specializētie ražotāji,

▼**M1**

— vides aizsardzības pakalpojumu imports un eksports,

— pievienotās vērtības nodoklis (PVN) un pārējie nodokļi mīnus produktu subsīdijas par vides aizsardzības pakalpojumiem,

— bruto pamatkapitāla veidošana un nefinanšu neražoto aktīvu iegāde mīnus realizācija par vides aizsardzības pakalpojumu sniegšanu,

— vides aizsardzības pakalpojumu galapatēriņš,

— vides aizsardzības pārvedumi (saņemtie/izmaksātie).

Visus datus norāda valsts valūtā miljonos.

4. iedaļa

PIRMAIS PĀRSKATA GADS, PERIODISKUMS UN NOSŪTĪŠANAS TERMIŅI

1. Statistiku apkopo un nosūta par gadu.

2. Statistiku nosūta 24 mēnešu laikā pēc pārskata gada beigām.

3. Lai apmierinātu lietotāju vajadzības pēc pilnīgām un savlaicīgām datu kopām, Komisija (*Eurostat*), tiklīdz ir pieejami pietiekami valstu dati, sagatavo aplēses par šā moduļa galvenajiem apkopotajiem rādītājiem ES 28 dalībvalstīm kopā. Komisija (*Eurostat*), kad vien iespējams, sagatavo un publicē aplēses par datiem, ko dalībvalstis nav nosūtījušas 2. punktā noteiktajā termiņā.

4. Pirmais pārskata gads ir 2015. gads.

5. Pirmajā datu nosūtīšanā dalībvalstis iekļauj gada datus par laikposmu no 2014. gada līdz pirmajam pārskata gadam.

6. Katrā sekojošā datu nosūtīšanā Komisijai dalībvalstis sniedz gada datus par n – 2, n – 1 un n gadu, kur n ir pārskata gads. Dalībvalstis var sniegt jebkādus pieejamos datus par gadiem pirms 2014. gada.

5. iedaļa

DATU SNIEGŠANAS TABULAS

1. Attiecībā uz 3. iedaļā minētajiem raksturlielumiem datus sniedz dalījumā pa:

— ražotāju/vides aizsardzības pakalpojumu patērētāju veidiem, kā noteikts 2. iedaļā,

— vides aizsardzības darbību klasifikācijas (*CEPA*) klasēm, kuras sagrupētas šādi:

Vispārējas valdības darbībām un vides aizsardzības pārvedumiem:

— *CEPA 2*,

— *CEPA 3*,

— *CEPA 1*, *CEPA 4*, *CEPA 5* un *CEPA 7* summa,

— *CEPA 6*,

— *CEPA 8* un *CEPA 9* summa.

▼**M1**

Uzņēmumu palīgdarbībām:

— *CEPA 1*,

— *CEPA 2*,

— *CEPA 3*,

— *CEPA 4*, *CEPA 5*, *CEPA 6*, *CEPA 7*, *CEPA 8* un *CEPA 9* summa.

Uzņēmumiem kā sekundāriem vai specializētiem ražotājiem:

— *CEPA 2*,

— *CEPA 3*,

— *CEPA 4*.

Mājsaimniecībām kā patērētājiem:

— *CEPA 2*,

— CEPA 3.

— Šādi *NACE* kodi vides aizsardzības pakalpojumiem palīgdarbību veidā: *NACE* 2. red. B, C, D, 36. nodaļa. Datus C iedaļai sniedz pa nodaļām. 10.–12. nodaļu, 13.–15. nodaļu un 31.–32. nodaļu sagrupē. Dalībvalstis, kurām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 295/2008 ([1]) (attiecībā uz raksturlielumu definīcijām, tehnisko formātu datu nosūtīšanai, divkāršām ziņošanas prasībām saistībā ar *NACE* 1.1. red. un *NACE* 2. red. un atkāpēm, kas piešķiramas saistībā ar uzņēmējdarbības strukturālo statistiku) nav pienākuma vākt datus par vides aizsardzības izdevumiem saistībā ar vienu vai vairākiem minētajiem *NACE* kodiem, nesniedz datus par šiem *NACE* kodiem.

2. *CEPA* klases, kas minētas 1. punktā, ir šādas:

CEPA 1 – apkārtējā gaisa un klimata aizsardzība;

CEPA 2 – notekūdeņu apsaimniekošana;

CEPA 3 – atkritumu apsaimniekošana;

CEPA 4 – augsnes, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu aizsardzība un attīrīšana;

CEPA 5 – trokšņu un vibrācijas mazināšana;

CEPA 6 – bioloģiskās daudzveidības un ainavu aizsardzība;

CEPA 7 – aizsardzība pret radiāciju;

CEPA 8 – Pētniecība un izstrāde vides jomā;

CEPA 9 – citas vides aizsardzības darbības.

6. iedaļa

MAKSIMĀLAIS PĀREJAS PERIODU ILGUMS

Maksimālais pārejas perioda ilgums, lai īstenotu šā pielikuma noteikumus, ir divi gadi pēc pirmā nosūtīšanas termiņa.

▼M1

V PIELIKUMS

VIDES PREČU UN PAKALPOJUMU NOZARES KONTU MODULIS

1. iedaļa

MĒRĶI

Statistikā par vides precēm un pakalpojumiem reģistrē un sniedz datus par valstu ekonomikas ražošanas darbībām, kurās rada vides produktus saskaņā ar datiem, kurus sniedz atbilstīgi EKS.

Vides preču un pakalpojumu nozares kontos būtu jāizmanto informācija, kas jau ir pieejama nacionālajos kontos, uzņēmējdarbības strukturālajā statistikā, uzņēmumu reģistrā un citos avotos.

Šajā pielikumā noteikts, kādi dati dalībvalstīm jāvāc, jāapkopo, jānosūta un jānovērtē par vides preču un pakalpojumu kontiem.

2. iedaļa

APTVĒRUMS

Vides preču un pakalpojumu nozarei ir tādas pašas sistēmas robežas kā EKS, un tajā ietvertas vides preces un pakalpojumi, kas tiek radīti ražošanas robežās. Saskaņā ar EKS ražošana ir darbība, kuru kontrolē, par kuru atbild un kuru pārvalda institucionālā vienība, kas izmanto darbaspēka, kapitāla, preču un pakalpojumu ielaidi, lai ražotu preces un pakalpojumus.

Vides preces un pakalpojumus klasificē šādās kategorijās: tiešie vides pakalpojumi, vienīgā mērķa vides produkti (saistītie produkti), pielāgotās preces un vides tehnoloģijas.

3. iedaļa

RAKSTURLIELUMU SARAKSTS

Dalībvalstis sagatavo statistiku par vides preču un pakalpojumu nozari saskaņā ar šādiem raksturlielumiem:

— tirgus izlaide, izdalot:

  — eksportu,

— pievienotā vērtība no tirgus darbībām,

— nodarbinātība no tirgus darbībām.

Visus datus norāda valsts valūtā miljonos, izņemot raksturlielumam "nodarbinātība", kurā ziņošanas vienība ir "pilna laika ekvivalents".

4. iedaļa

PIRMAIS PĀRSKATA GADS, PERIODISKUMS UN NOSŪTĪŠANAS TERMIŅI

1. Statistiku apkopo un nosūta par gadu.

2. Statistiku nosūta 24 mēnešu laikā pēc pārskata gada beigām.

▼M1

3. Lai apmierinātu lietotāju vajadzības pēc pilnīgām un savlaicīgām datu kopām, Komisija (*Eurostat*), tiklīdz ir pieejami pietiekami valstu dati, sagatavo aplēses par šā moduļa galvenajiem apkopotajiem rādītājiem ES 28 dalībvalstīm kopā. Komisija (*Eurostat*), kad vien iespējams, sagatavo un publicē aplēses par datiem, ko dalībvalstis nav nosūtījušas 2. punktā noteiktajā termiņā.

4. Pirmais pārskata gads ir 2015. gads.

5. Pirmajā datu nosūtīšanā dalībvalstis iekļauj gada datus par laikposmu no 2014. gada līdz pirmajam pārskata gadam.

6. Katrā sekojošā datu nosūtīšanā Komisijai dalībvalstis sniedz gada datus par n – 2, n – 1 un n gadu, kur n ir pārskata gads. Dalībvalstis var sniegt jebkādus pieejamos datus par gadiem pirms 2014. gada.

5. iedaļa

DATU SNIEGŠANAS TABULAS

1. Attiecībā uz 3. iedaļā minētajiem raksturlielumiem datus sniedz šķērsklasifikācijā pa:

— saimniecisko darbību klasifikācijām, *NACE* 2. red. (A*21 agregācijas līmenis, kā norādīts EKS);

— *CEPA* klasēm un resursu pārvaldības darbību klasifikācijas (*CReMA*), ko sagrupē šādi:

— *CEPA 1*,

— *CEPA 2*,

— *CEPA 3*,

— *CEPA 4*,

— *CEPA 5*,

— *CEPA 6*,

— *CEPA 7*, *CEPA 8* un *CEPA 9* summa,

— *CReMA 10*,

— *CReMA 11*,

— CReMA 13

— *CReMA 13A*,

— *CReMA 13B*,

— *CReMA 13C*,

— *CReMA 14*,

— *CReMA 12*, *CReMA 15* un *CReMA 16* summa.

▼M1

2. *CEPA* klases, kas minētas 1. punktā, ir izklāstītas IV pielikumā. *CReMA* klases, kas minētas 1. punktā, ir šādas:

CReMA 10 – ūdens resursu apsaimniekošana;

CReMA 11 – meža resursu apsaimniekošana;

CReMA 12 – savvaļas dzīvnieku un augu sugu apsaimniekošana;

CReMA 13 – energoresursu apsaimniekošana:

— *CReMA 13A* – enerģijas ražošana no atjaunojamiem energoresursiem;

— *CReMA 13B* – siltuma/energotaupība un energoresursu pārvaldība;

— *CReMA 13C* – fosilo energoresursu (kā izejvielu) izmantošanas mazināšana;

CReMA 14 – minerālu apsaimniekošana;

CReMA 15 – resursu apsaimniekošanas pētniecības un izstrādes darbības;

CReMA 16 – citas resursu apsaimniekošanas darbības.

6. iedaļa

MAKSIMĀLAIS PĀREJAS PERIODU ILGUMS

Maksimālais pārejas perioda ilgums, lai īstenotu šā pielikuma noteikumus, ir divi gadi pēc pirmā nosūtīšanas termiņa.

▼M1

VI PIELIKUMS

ENERGORESURSU FIZISKĀS PLŪSMAS KONTU MODULIS

1. iedaļa

MĒRĶI

Energoresursu fiziskās plūsmas kontos pilnīgi saskaņā ar EKS sniedz datus par enerģijas fiziskajām plūsmām, ko izsaka teradžoulos. Energoresursu fiziskās plūsmas kontos reģistrē datus par energoresursiem saistībā ar valstu ekonomiku rezidentu vienību saimnieciskajām darbībām saimniecisko darbību dalījumā. Tajos sniegts dabas energoresursu ielaides, energoproduktu un energoresursu atlikumu piedāvājums un izlietojums. Saimnieciskās darbības ietver ražošanu, patēriņu un uzkrājumus.

Šajā pielikumā noteikts, kādi dati dalībvalstīm jāvāc, jāapkopo, jānosūta un jānovērtē energoresursu fiziskās plūsmas kontiem.

2. iedaļa

APTVĒRUMS

Energoresursu fiziskās plūsmas kontiem ir tās pašas sistēmas robežas kā EKS, un to pamatā tāpat ir rezidences princips.

Saskaņā ar EKS vienību uzskata par valsts rezidentu vienību, ja tai minētās valsts ekonomiskajā teritorijā ir ekonomisko interešu centrs, proti, ja tā ilgstoši (vienu gadu vai ilgāk) minētajā teritorijā veic saimniecisko darbību.

Energoresursu fiziskās plūsmas kontos reģistrē visu rezidentu vienību darbību rezultātā radušās energoresursu plūsmas neatkarīgi no tā, kurā ģeogrāfiskajā vietā šīs plūsmas faktiski radušās.

Energoresursu fiziskās plūsmas kontos reģistrē energoresursu fiziskās plūsmas no vides uz ekonomiku, ekonomikā un no ekonomikas atpakaļ vidē.

3. iedaļa

RAKSTURLIELUMU SARAKSTS

Dalībvalstis sagatavo statistiku par energoresursu fiziskās plūsmas kontiem saskaņā ar šādiem raksturlielumiem:

— energoresursu fiziskās plūsmas konti sagrupēti trijās vispārējās kategorijās:

  i) dabas energoresursu ielaide;

  ii) energoprodukti;

  iii) energoresursu atlikumi,

— energoresursu fizisko plūsmu izcelsme sagrupēta piecās kategorijās: ražošana, patēriņš, uzkrājumi, pārējā pasaule un vide,

— fizisko plūsmu galamērķi sagrupēti tajās pašās kategorijās kā energoresursu fizisko plūsmu izcelsme.

Visus datus norāda teradžoulos.

▼M1

4. iedaļa

PIRMAIS PĀRSKATA GADS, PERIODISKUMS UN NOSŪTĪŠANAS TERMIŅI

1. Statistiku apkopo un nosūta par gadu.

2. Statistiku nosūta 21 mēneša laikā pēc pārskata gada beigām.

3. Lai apmierinātu lietotāju vajadzības pēc pilnīgām un savlaicīgām datu kopām, Komisija (*Eurostat*), tiklīdz ir pieejami pietiekami valstu dati, sagatavo aplēses par šā moduļa galvenajiem apkopotajiem rādītājiem ES 28 dalībvalstīm kopā. Komisija (*Eurostat*), kad vien iespējams, sagatavo un publicē aplēses par datiem, ko dalībvalstis nav nosūtījušas 2. punktā noteiktajā termiņā.

4. Pirmais pārskata gads ir 2015. gads.

5. Pirmajā datu nosūtīšanā dalībvalstis iekļauj gada datus par laikposmu no 2014. gada līdz pirmajam pārskata gadam.

6. Katrā sekojošā datu nosūtīšanā Komisijai dalībvalstis sniedz gada datus par n – 2, n – 1 un n gadu, kur n ir pārskata gads. Dalībvalstis var sniegt jebkādus pieejamos datus par gadiem pirms 2014. gada.

5. iedaļa

DATU SNIEGŠANAS TABULAS

1. Attiecībā uz 3. iedaļā minētajiem raksturlielumiem sniedz šādus datus fiziskajās vienībās:

— piedāvājuma tabulu par energoresursu plūsmām. Šajā tabulā reģistrē dabas energoresursu ielaides, energoproduktu un energoresursu atlikumu piedāvājumu (rindās) pēc izcelsmes, proti, "piegādātājs" (slejās),

— izlietojuma tabulu par energoresursu plūsmām. Šajā tabulā reģistrē dabas energoresursu ielaides, energoproduktu un energoresursu atlikumu (rindās) izlietojumu pēc galamērķa, proti, "lietotājs" (slejās),

— tabulu par energoresursu plūsmu izlietojumu saistībā ar emisijām. Šajā tabulā reģistrē ar emisijām saistītu dabas energoresursu ielaides un energoproduktu izlietojumu (rindās), pēc izmantojošās un emistējošās vienības (slejās),

— pārskata tabulu, kurā izklāstīti vairāki elementi, kas skaidro starpību starp energoresursu kontiem un energobilancēm.

2. Energoresursu plūsmu piedāvājuma un izlietojuma tabulām (ieskaitot plūsmas saistībā ar emisijām) rindu un sleju ziņā ir kopīgs izkārtojums.

3. Slejās norādīta fizisko plūsmu izcelsme (piedāvājums) vai galamērķis (izlietojums). Slejas ir sagrupētas piecās kategorijās:

— "ražošana" attiecas uz preču ražošanu un pakalpojumu sniegšanu. Ražošanas darbības klasificē saskaņā ar *NACE* 2. red., un datus ziņo A*64 agregācijas līmenī,

▼M1

— “patēriņš” (sniegts vienā slejā kopumā un sadalīts arī trīs apakšklasēs (transports, apkure/dzesēšana, pārējie)) attiecas uz privāto mājsaimniecību galapatēriņu,

— “uzkrājumi” attiecas uz energoproduktu pārmaiņām krājumos ekonomikā.

— “pārējā pasaule” reģistrē importēto un eksportēto produktu plūsmas.

— “vide” reģistrē dabas ielaides plūsmu izcelsmi un atlikumu plūsmu galamērķi.

4. Rindās apraksta fizisko plūsmu veidus, kas klasificēti 3. iedaļas pirmajā ievilkumā.

5. Dabas energoresursu ielaides, energoproduktu un energoresursu atlikumi ir šādi:

— dabas energoresursu ielaide sagrupēta neatjaunojamo dabas energoresursu ielaidē un atjaunojamo dabas energoresursu ielaidē,

— energoprodukti sagrupēti saskaņā ar preču klasifikāciju, ko izmanto Eiropas enerģētikas statistikā,

— energoresursu atlikumos ietverti atkritumi (bez monetārās vērtības); zudumi ieguvē/izstrādē, izplatīšanā/transportēšanā, pārveidošanā/pārvēršanā un uzglabāšanā; un balanspozīcijas, lai sabalansētu piedāvājuma un izlietojuma tabulas.

6. “Tilts” no rezidences principa rādītāja uz rādītāju, kas balstās uz teritorijas principu, ir sniegts valsts ekonomikai kopumā (bez nozaru dalījuma) un tiek iegūts šādi:

rezidentu vienību kopējais energopatēriņš

– rezidentu vienību kopējais energopatēriņš ārpus valsts

+ nerezidentu energopatēriņš teritorijā

+ statistiskās atšķirības

= bruto iekšzemes energopatēriņš (balstīts uz teritoriju)

6. iedaļa

MAKSIMĀLAIS PĀREJAS PERIODU ILGUMS

Maksimālais pārejas perioda ilgums, lai īstenotu šā pielikuma noteikumus, ir divi gadi pēc pirmā nosūtīšanas termiņa.